

Визначення потреби закладів охорони здоров'я в окремих лікарських засобах, включених до Національного переліку

Грищук С.М.

Житомирський державний університет ім. Івана Франка, м. Житомир, Україна
Кафедра медико-біологічних дисциплін
КВНЗ «Житомирський медичний інститут» ЖОР, м. Житомир, Україна
Кафедра «Сестринська справа»
zamlkzt@gmail.com

Вступ. Для більшості країн світу – а особливо для України – актуальною є проблема обмеженості фінансових ресурсів у системі охорони здоров'я, що, в свою чергу, зумовлює необхідність визначення пріоритетних заходів у контексті оптимізації витрат в частині медикаментозного забезпечення. З цією метою Постановою Кабінету Міністрів України (КМУ) від 13 грудня 2017 р. №1081 було затверджено Національний перелік основних лікарських засобів (НПОЛЗ). Включення препаратів до нього здійснюється з урахуванням рівнів захворюваності населення, поширеності хвороб і смертності, доказів порівняльної ефективності (результативності), безпеки й економічної доцільності лікарських засобів (ЛЗ), а також галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я та рівня фінансування медичної допомоги.

З 1 квітня 2020 року в Україні розпочалося реформування спеціалізованої та високоспеціалізованої стаціонарної допомоги. У Постанові КМУ від 5 лютого 2020 р. №65 «Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2020 році» зазначено, що заклади охорони здоров'я повинні надавати пацієнтам ЛЗ, що включені в НПОЛЗ. Тому є актуальною наявність у закладах охорони здоров'я повсякчас, у необхідній кількості й у відповідних лікарських формах таких ЛЗ і визначення кількісної, фінансової потреби у ЛЗ, включених у НПОЛЗ. Це дасть можливість керівникам медичних закладів раціонально планувати обсяги їх закупівлі.

Матеріали та методи досліджень.

Розрахунок проведено на основі автоматизованого аналізу 61 697 листів лікарських призначень (форма 003-4/о) пацієнтів, які отримували медикаментозне забезпечення за рахунок благодійної організації «Лікарняна каса Житомирської області» в стаціонарних умовах закладів охорони здоров'я Житомирської обл., що становить 27 % від загальної кількості випадків надання стаціонарної медичної допомоги в регіоні. Медична документація вносилася в електронну базу даних із зазначенням тривалості лікування, кількості та вартості використаних ЛЗ. Програма містить довідники діагнозів за МКХ-10, найменувань ЛЗ за АТХ-класифікацією. На основі аналізу створеної бази даних обрано ЛЗ, що в структурі витрат зайняли перші десять місць, визначено частоту їх призначення, обсяги використання та витрати на закупівлю. Також проведено розрахунок потреби медичних закладів у цих препаратах на 100 випадків госпіталізації пацієнтів у цілодобовий стаціонар. Розрахунок не включає витрати на лікування закладах протитуберкульозного, наркологічного та психіатричного профілів. Використовувалися методи: системного аналізу та підходу, епідеміологічний, статистичний.

Результати досліджень. Шляхом автоматизованої обробки 61 697 листів призначень стаціонарних пацієнтів встановлено, що всього було використано 1 270 торгових назв (ТН) ЛЗ різних форм випуску та дозування загальною вартістю 25,5

млн грн, з них 549 ТН (111 міжнародних непатентованих назв) наявні в НПОЛЗ (витрати на ці ЛЗ становили 16,0 млн грн). Інформація щодо пре-

паратів, що в структурі витрат зайняли перші десять місць, наведена в табл. (на них витрачено 29 % від усіх коштів).

Таблиця
Препарати-лідери за витратами при наданні медичної допомоги в стаціонарних умовах

№ з/п	ТН, дозування, форма випуску	Частота призначення на 100 пацієнтів	Частка у загальній структурі витрат на ЛЗ, %	Кількісна потреба на 100 стаціонарних пацієнтів	Фінансова потреба на 100 стаціонарних пацієнтів, грн
1	Натрію хлорид р-н 0,9% фл 200 мл №1	64,3	8,1	647	6 587
2	Фленокс 4000 Мо 0,4 мл №1	7,2	5,5	413	39 998
3	Цефтріаксон 1,0 г. №1	17,7	3,3	787	9 869
4	Зацеф 1,0 г. №1	2,9	3,3	984	58 827
5	Фленокс 2000 Мо 0,2 мл №1	4,1	2,0	391	25 541
6	Левовфлоксацин 500 мг. фл. 100 мл №1	3,1	1,7	508	29 212
7	Натрію хлорид р-н 0,9% фл 400 мл №1	12,5	1,6	476	6 767
8	Інфулган р-н 10 мг/мл фл 100 мл №1	4,2	1,3	235	15 970
9	Пропофол 1% амп 20 мл №1	5,1	1,2	230	12 372
10	Цебопім 1,0 г. №1	0,7	1,0	943	73 129

На першому місці за часткою витрат (8,1 %) знаходиться 0,9 % розчин Натрію хлориду об'ємом 200 мл, який призначався 64 % пацієнтів стаціонару. Розрахована потреба цього ЛЗ на 100 хворих становить 647 флаконів (6,5 флаконів на одного пацієнта). Цей же ЛЗ об'ємом 400 мл у структурі витрат займає сьоме місце (1,4 %), призначався 12,5 % пацієнтам. На другому місці – Фленокс у дозуванні 0,4 мл, що призначався 7,2 % стаціонарних хворих. Визначено, що з розрахунку на 100 пацієнтів необхідно 413 доз цього ЛЗ, його вартість буде складати близько 40 тис. грн. Фленокс у дозуванні 0,2 мл знаходиться на п'ятому місці за обсягом витрат, орієнтовна пот-

реба – 391 доза на 100 пацієнтів. Третє місце за розміром витрат посідає Цефтріаксон у дозуванні 1,0 г. Цей препарат призначається майже 18 % стаціонарних пацієнтів, на 100 хворих потрібно 787 флаконів цього ЛЗ.

Висновки. Визначені шляхом аналізу значного обсягу медичної документації показники щодо кількісних і фінансових потреб у ЛЗ, на які витрачається найбільше коштів при наданні медичної допомоги у стаціонарних умовах, доцільно використовувати керівникам закладів охорони здоров'я при плануванні обсягів закупівлі медикаментів.

“ Гришук С.М. (2020). Визначення потреби закладів охорони здоров'я в окремих лікарських засобах, включених до Національного переліку. *Фармакоэкономика в Україні: стан та перспективи розвитку : матеріали XII наук.-практ. INTERNET-конф., м.Харків, 22 травня 2020 р.* 262-263. ”